



Sajtóközlemény

Luxembourg, 2018. március 14.

Európai Számvevőszék: a Törökországnak nyújtott uniós pénzügyi támogatás csak korlátozott hatást ért el

Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint a Törökországnak nyújtott, az ország uniós joghoz való felzárkóztatásának segítését célzó uniós pénzügyi támogatás csak korlátozott hatást ért el. Bár a támogatást megfelelően tervezték meg, a számvevők szerint a felhasznált források nem kezelték kellőképpen a jogállamiság és a kormányzás egyes alapvető szükségleteit, pedig ezeken a területeken régóta esedékesek alapvető reformok. A politikai támogatást élvező területeken (pl. vámügy, foglalkoztatás és adózás) a projektek hozzájárultak ahhoz, hogy Törökország felzárkózzon az uniós joghoz. A források elköltésének nehézségei és a reformok visszaszorulása azonban veszélyeztetik az eredmények fenntarthatóságát.

Az Európai Unió 2007-től 2020-ig több mint 9 milliárd euró összegű pénzügyi támogatás nyújtását tervezi Törökországnak az Előcsatlakozási Támogatási Eszközön keresztül. A számvevők elsősorban a jogállamiság, a kormányzás és az emberi erőforrások (azaz az oktatás, a foglalkoztatás és a szociálpolitika) kiemelt területeire összpontosítottak, amelyekre 3,8 milliárd eurós költségvetést irányoztak elő.

Az ellenőrzés megállapítása szerint a Bizottság specifikus és a jogi keretnek megfelelő finanszírozási célkitűzéseket határozott meg. A jogállamiságra, kormányzásra és emberi erőforrásokra vonatkozó célkitűzések relevánsak voltak, és azokon a szükségleteken alapultak, amelyeket Törökország az uniós joghoz való felzárkózása és adminisztratív kapacitásának megerősítése kapcsán megfogalmazott.

A számvevők szerint azonban az elköltött források valójában néhány alapvető szükséglet terén szinte semmiféle eredményt nem hoztak. Ezek közé tartozik az igazságszolgáltatás függetlensége és pártatlansága, a magas szintű korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, a sajtószabadság, az összeférhetlenség megelőzése, valamint a külső ellenőrzés és a civil társadalom megerősítése. A számvevők arról számoltak be, hogy e területeken a Bizottság saját elemzése szerint is már több éve nem történt kielégítő előrelépés, mivel a török hatóságok részéről hiányzik az ehhez szükséges politikai akarat.

„2018-tól kezdődően a Bizottságnak célzottabban kellene eljuttatnia a Törökországnak szánt finanszírozást azokhoz a területekhez, ahol régóta esedékesek az uniós csatlakozás felé való hiteles előrelépéshez szükséges reformok” – nyilatkozta Bettina Jakobsen, a jelentésért felelős számvevőszéki tag.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről.

A jelentés teljes szövege itt tölthető le: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

A számvevők szerint a Bizottság úgy határozott, hogy önálló projektek helyett inkább az ágazati szintű reformokat támogatja. Az ágazati értékelések azonban nem mindig voltak átfogó jellegűek, különösen a támogatók koordinációja, a költségvetések elemzése és a teljesítményértékelés esetében.

A számvevők szerint a finanszírozás feltételekhez kötése is hozzájárulhat a reformfolyamat előmozdításához. Megállapították azonban, hogy az elégtelen előrelépés ellenére a Bizottság nem használta ki kellőképpen a feltételrendszer kínálta lehetőségeket a kiemelt ágazatokban végrehajtandó reformok ösztönzésére. Ritkán alkalmazott például olyan feltételeket, mint a projektek bizottsági irányítás alá történő visszavételének vagy korrekciós intézkedések végrehajtásának lehetősége, amennyiben nem teljesülnek a projektfeltételek. Ezen túlmenően a rendeletekben nem tükröződik kifejezetten, hogy amennyiben nem tartják be a demokrácia és a jogállamiság elveit, lehetőség van a finanszírozás felfüggesztésére.

Az ellenőrzött projektek – bár gyakran késedelmet szenvedtek – általában megvalósították a tervezett outputokat, ami hozzájárult Törökországnak az uniós joghoz való felzárkóztatásához és adminisztratív kapacitásának megerősítéséhez. Mindamellett a számvevők szerint e kedvező eredmények fenntarthatósága veszélyben forog, elsősorban a politikai támogatás hiánya (amelyet még tovább súlyosbít a köztisztviselők nagyléptékű elbocsátása és felfüggesztése), illetve a civil társadalom részvételének korlátozása miatt.

Szintén aggodalomra ad okot a finanszírozási program jelentős késedelme, amely széles körű programozási és végrehajtási elmaradásokra vezethető vissza. A késedelem a török minisztériumok számára a soron következő projektek végrehajtására rendelkezésre álló források és idő csökkenését eredményezte, ezáltal még inkább késleltetni fogja a pályázatokat és a szerződések megkötését. A késedelmek okai ismertek: néhány minisztérium nem rendelkezik elegendő adminisztratív kapacitással a projektjavaslatok előkészítéséhez, az ágazati megközelítésre való áttéréshez és ahhoz, hogy megbirkózzon a Törökországban elköltött uniós források többségét kezelő szerződéskötő egység rendkívül magas alkalmazotti fluktuációjával.

A számvevők ajánlásokat fogalmaznak meg a Törökországnak nyújtott előcsatlakozási támogatás kialakításának és végrehajtásának javítása érdekében. Az ellenőrzés eredményeit ezenkívül a finanszírozási program felidős bizottsági értékelésének kidolgozása, valamint az uniós bővítési országok javára végrehajtandó jövőbeni előcsatlakozási támogatási programok kialakítása során is fel lehet majd használni.

„A Törökországnak nyújtott előcsatlakozási támogatás egyelőre csak korlátozottan eredményes” című, 7/2018. sz. számvevőszéki különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).